

Informatieblad
inventarisatie en evaluatie van
arboaspecten

De overtuiging -en ervaring- van SCCM is dat elke organisatie (hoe klein ook) betere arboprestaties behaalt door het gebruik van de plan-do-check-act aanpak uit de OHSAS 18001-norm.

Copyright SCCM

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt en/of verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van SCCM.

Disclaimer

De inhoud van deze brochure is met uiterste zorg samengesteld, desondanks kunnen fouten en onvolledigheden niet geheel worden uitgesloten. SCCM aanvaardt derhalve geen enkele aansprakelijkheid, ook niet voor directe of indirecte schade ontstaan door of verband houdend met het gebruik van de inhoud van deze uitgave.

Inhoudsopgave

	Doelstelling van dit informatieblad	4
<hr/>		
HOOFDSTUK 1		
1	Terminologie	5
<hr/>		
HOOFDSTUK 2		
2	Achtergrond	6
	2.1 OHSAS	6
	2.2 Vergelijking OHSAS 18001 en de Arbowet ten aanzien van de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten	7
<hr/>		
HOOFDSTUK 3		
3	Inhoud van de inventarisatie van gevaren en risico's	9
	3.1 Inleiding	9
	3.2 Criteria	9
	3.3 Bestaande methoden	14
<hr/>		
HOOFDSTUK 4		
4	Proces van de inventarisatie van gevaren en risico's	17
	4.1 Betrokkenen	17
	4.2 Input	19
	4.3 Insteek	20
<hr/>		
HOOFDSTUK 5		
5	Borging	23
	Bijlage 1 Gebruikte literatuur	24
	Bijlage 2 Onderwerpen RI&E	25
	Bijlage 3 Risicoclassificatie gebaseerd op Fine en Kinney	27

Doelstelling van dit informatieblad

De basis van een goed arbomanagementsysteem wordt gelegd in de inventarisatie van gevaren en risico's die in een organisatie aanwezig zijn. De eisen liggen vast in artikel 4.3.1 van de OHSAS 18001:2007-norm. Uit de ervaringen van certificerende instellingen blijkt dat organisaties vragen hebben over de uitvoering hiervan. Bovendien zijn er vragen over de relatie tussen OHSAS en de Risico-Inventarisatie en –Evaluatie (RI&E) met het bijbehorende Plan van Aanpak (PvA) uit de Arbowet.

Dit informatieblad geeft handvatten voor de uitvoering van de identificatie van gevaren, risicobeoordelingen en risicobeheersing en gaat in op de mogelijkheden om de RI&E hierbij te gebruiken.

HOOFDSTUK 1

Terminologie

Inventarisatie en evaluatie van arboaspecten

In dit blad komen twee vormen van inventarisatie en evaluatie van arboaspecten aan de orde, namelijk:

- › De identificatie van gevaren, risicobeoordelingen en risicobeheersing conform artikel 4.3.1 van de OHSAS 18001-norm.
- › De risico-inventarisatie en –evaluatie en het plan van aanpak (RI&E en PvA) uit de Arbowet.

In beide gevallen gaat het om een overzicht van de gevaren die spelen in een bedrijf, de grootte van de risico's en de maatregelen die genomen worden om de risico's te verkleinen of weg te halen.

Gevaar en risico

Er is een verschil tussen gevaar en risico. Binnen OHSAS worden voor gevaar en risico de volgende definities gehanteerd:

Gevaar

Bron, situatie of handeling die mogelijk tot menselijk letsel of ziekte kan leiden, of een combinatie daarvan.

Risico

Combinatie van de waarschijnlijkheid dat een gevaarlijke gebeurtenis of blootstelling zich voordoet en de ernst van het letsel of de ziekte dat door die gebeurtenis of blootstelling kan worden veroorzaakt.

Een voorbeeld: Wanneer in een organisatie losse snoeren op de vloer liggen, vormt dit een gevaar. Mensen kunnen bijvoorbeeld over de snoeren struikelen en letsel oplopen (struikelgevaar).

Het **risico** is per situatie verschillend. Hieronder worden twee situaties beschreven.

Situatie A: De snoeren liggen op de vloer van een kantoorruimte die niet in gebruik is.
De kans dat iemand over de snoeren struikelt is klein (de ruimte is niet in gebruik).
Het effect is in het ergste geval een gebroken been.

Situatie B: De snoeren liggen bovenaan een trap die veelvuldig gebruikt wordt. De kans dat hier iemand struikelt is groot. Als iemand struikelt, kan hij ook van de trap vallen. Het effect kan hierdoor in het ergste geval zijn dat iemand zijn nek breekt.

Zowel de kans als het effect zijn in situatie B groter dan in situatie A. Hiermee is het risico in situatie B dus groter dan in situatie A.

HOOFDSTUK 2

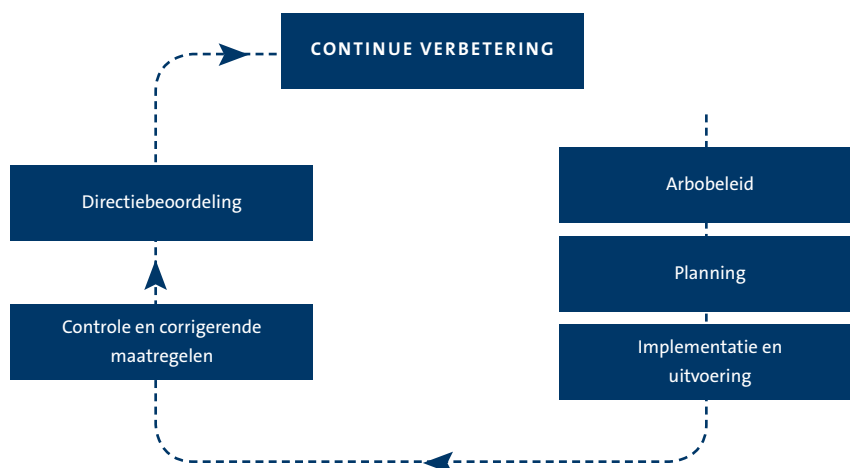
Achtergrond

2.1 OHSAS

Een arbomanagementsysteem zoals gebaseerd op de OHSAS 18001-norm zorgt ervoor dat een organisatie structureel aandacht besteedt aan arbeidsomstandigheden. Het doel is om een steeds betere werkomgeving te maken, zodat de kans op ongevallen of op het ontstaan van werkgerelateerde ziekten steeds kleiner wordt.

Om deze continue verbetering van de arbeidsomstandigheden te realiseren, hanteert OHSAS een verbetercyclus (zie figuur 1). Deze cyclus wordt in OHSAS 18002 (2000) uitgebreid beschreven. In onderstaande tekst is de inhoud van de verbetercyclus samengevat.

Figuur 1: verbetercyclus

De fase ‘arbobeleid’ vormt het startpunt van de verbetercyclus. Het hoogste management formuleert het algemene arbobeleid en spreekt uit dat zij goede arbeidsomstandigheden en het verbeteren ervan van groot belang vindt.

In de stap “planning” maakt de organisatie een overzicht van alle gevaren en risico’s die in de organisatie aanwezig zijn. Op basis daarvan worden specifieke arbodoelstellingen en programma’s geformuleerd en legt de organisatie vast hoe de doelstellingen bereikt zullen worden.

Vervolgens voert de organisatie de plannen en programma’s uit (“implementatie en uitvoering”).

In de stap “controle en corrigerende maatregelen” vindt de bewaking en meting van programma’s plaats ten opzichte van het geformuleerde arbobeleid, doelstellingen en wettelijke en andere eisen. Dit betekent dat onder andere wordt nagegaan of de arbodoelstellingen zijn behaald. Tevens worden in deze stap de resultaten gerapporteerd.

In de laatste stap, “beoordeling door directie”, worden de plannen zonodig bijgesteld en worden nieuwe plannen gemaakt.

Door deze stappen steeds te herhalen worden arborisico's steeds verder verkleind, worden nieuwe risico's snel ontdekt en kunnen arboprestaties continu worden verbeterd.

Het hart van het systeem wordt gevormd door het overzicht van de gevaren en risico's. Alleen als bekend is welke gevaren er zijn in een organisatie en hoe groot de risico's zijn, is het mogelijk om plannen te maken die leiden tot het behalen van doelstellingen.

Binnen OHSAS wordt dit overzicht gemaakt in de fase “planning” en wordt “identificatie van gevaren, risico-beoordelingen en risicobeheersing” genoemd.

2.2 Vergelijking OHSAS 18001 en de Arbowet ten aanzien van de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten

Zowel de Arbowet als OHSAS 18001 hebben de continue verbetering van de arbeidsomstandigheden tot doel. Bij beide moeten organisaties:

- › de gevaren in kaart brengen;
- › de risico's beoordelen (evalueren);
- › maatregelen vaststellen in het plan van aanpak (bij OHSAS: op grond van het beleid en de doelstellingen);
- › nagaan of de maatregelen voldoende resultaat hebben.

Een belangrijk verschil tussen de Arbowet en OHSAS is dat binnen OHSAS maatregelen moeten worden vastgesteld die in lijn zijn met het vastgestelde beleid. Het management moet dus vooraf hebben vastgelegd wat zij een aanvaardbaar risico vindt. Bij de Arbowet is dit niet noodzakelijk. Een organisatie kan per risico nagaan of en zo ja, welke maatregelen genomen worden.

In tegenstelling tot de Arbowet heeft OHSAS bovendien meer eisen ten aanzien van de verankering. Elk onderdeel van de Demingcirkel (plan – do – check – act) moet in het managementsysteem vastgelegd worden. Middels audits wordt nagegaan of gewerkt wordt conform afspraken en vastgestelde processen (eventueel in procedures en werkinstructies vastgelegd) in het managementsysteem.

In onderstaand schema is een vergelijking gemaakt tussen eisen ten aanzien van de inventarisatie en evaluatie uit de OHSAS 18001 en uit de Arbowet. Onderscheid is gemaakt tussen eisen ten aanzien van:

- › de inhoud van de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten;
- › het proces om een inventarisatie en evaluatie op te stellen;
- › de borging van de uitvoering van het proces (de inventarisatie en actualisatie van de arboaspecten).

	OHSAS 18001 (2007)	ARBOWET (1998)
Inhoud	Arbobeleid definiëren (art. 4.2) o.a. een kader voor arbodoelstellingen	Arbobeleid voeren (art. 3)
	Planning (art. 4.3) > identificatie van gevaren, risicobeoordelingen en risicobeheersing (art. 4.3.1)	RI&E en het plan van aanpak (art. 5)
	Planning (art. 4.3) > identificatie en toegang tot wettelijke en andere eisen (art. 4.3.2)	Wettelijke en andere vereisten hoeven niet afzonderlijk te worden geïnventariseerd. Door de cyclus RI&E – PvA – aanpassen PvA – herziening RI&E – etc. wordt veranderende wet- en regelgeving geïmplementeerd in het bedrijf.
	Planning (art. 4.3) > doelstellingen en programma's (art. 4.3.3)	Niet vereist
Proces van opstellen Inventarisatie en evaluatie	Procedure (art. 4.3.1)	Twee eisen aan de uitvoering: 1. Goedkeuring werknemersvertegenwoordiging 2. Uitgevoerd en/of getoetst door kerndeskundigen. N.B. De toetsing is niet verplicht voor bedrijven die ten hoogste voor 40 uur per week werknemers in dienst hebben. Voor bedrijven met maximaal 25 werknemers kan in de CAO bepaald zijn dat een lichte toets of helemaal geen toets noodzakelijk is.
Borging continuïteit en actualiteit	Wijzigingenprocedures (art. 4.3.1) Taken en verantwoordelijkheden (art. 4.4.1) Interne audit (art. 4.5.5) Directiebeoordeling (art. 4.6)	Geen mechanismen. Alleen de 'output-eis' dat de RI&E actueel moet zijn. Voor deze cyclus hoeft geen procedure aanwezig te zijn. Daarnaast staat in artikel 3 van de Arbowet dat: de werkgever het arbobeleid regelmatig aan de ervaringen die daarmee zijn opgedaan aanpast en dat de maatregelen zo vaak als nodig is, worden aanpast.

HOOFDSTUK 3

Inhoud van de inventarisatie van gevaren en risico's

3.1 Inleiding

Voor het voeren van arbobeleid is inzicht in de gevaren en risico's essentieel. Een organisatie moet weten waar en bij welke activiteiten werknemers te maken hebben met een arbogevaar en hoe groot het risico is. Een belangrijk onderdeel van OHSAS is dan ook de identificatie van gevaren, risicobeoordelingen en risicobeheersing. Zoals de term al aangeeft, bestaat dit uit drie onderdelen:

- › identificatie van gevaren: een overzicht van de gevaren binnen een organisatie;
- › risicobeoordelingen: een risicobeoordeling van elk gevaar;
- › risicobeheersing: arbodoelstellingen waarin het streven van de organisatie is verwerkt, maatregelen die aangeven hoe de arbodoelstellingen behaald zullen worden en maatregelen en afspraken binnen het arbomanagementsysteem bijvoorbeeld in procedures en werkinstructies.

OHSAS stelt geen eisen aan de manier waarop de identificatie van gevaren, risicobeoordelingen en risicobeheersing wordt opgesteld. Een organisatie moet zelf beoordelen welke manier het beste past bij het bedrijf en bij de aard van de werkzaamheden. Wanneer de organisatie heeft besloten op welke wijze de identificatie van gevaren, risicobeoordelingen en risicobeheersing zal worden opgesteld, moet dit worden vastgelegd in een procedure. Hierdoor is de identificatie reproduceerbaar.

Voor de identificatie van gevaren en de risicobeoordelingen kan gebruik gemaakt worden van de risico-inventarisatie en -evaluatie conform de Arbowet. In dit hoofdstuk wordt besproken aan welke criteria een methode moet voldoen op basis van OHSAS-vereisten en welke RI&E-methoden beschikbaar zijn.

3.2 Criteria

Scope managementsysteem

Een organisatie kan ervoor kiezen om OHSAS in te voeren voor de hele organisatie, voor bepaalde organisatie-onderdelen of voor bepaalde activiteiten van de organisatie. Certificering is alleen mogelijk als het desbetreffende onderdeel of de desbetreffende activiteit de middelen heeft om eigen arbobeleid te ontwikkelen en uit te voeren.

Het overzicht van gevaren en risico's moet gemaakt worden voor alle onderdelen en activiteiten van de organisatie die vallen onder OHSAS. Het gaat daarbij om:

- › routinematige en uitzonderlijke activiteiten;
- › activiteiten van alle personeel dat toegang heeft tot de werkplek (inclusief onderaannemers en bezoekers);
- › faciliteiten op de werkplek, geleverd door de organisatie of door derden.

Onderwerpen

Bij de identificatie van gevaren moeten alle arbogeveven worden beoordeeld die spelen in het bedrijf. Daarbij moeten de volgende onderwerpen in ieder geval aan de orde komen:

- › fysieke belasting op de werkplek (houding, repeterende bewegingen, tillen, etc.);
- › fysieke belasting (klimaat, geluid, trillingen, straling, verlichting, druk, etc.);
- › machine veiligheid (beveiligingen, onderhoud, keuring, etc.);
- › psychosociale arbeidsbelasting (agressie en geweld, werkdruk, seksuele intimidatie, etc.);
- › bijzondere situaties (brand, explosies, gevaarlijke stoffen, etc.).

N.B. De risico's van gevaarlijke stoffen moeten niet alleen met het oog op calamiteiten worden beoordeeld, maar ook in het kader van de alledaagse blootstelling.

In de meeste RI&E's zijn de onderwerpen opgenomen die beschreven zijn in Arbo Informatieblad 1 (zie bijlage). Als deze onderwerpen zijn behandeld, dan voldoet dit ook voor de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten van OHSAS.

TIP:

Wanneer gebruik gemaakt wordt van een RI&E-methode, dan moet de methode in ieder geval ingaan op de onderwerpen die opgenomen zijn in de bijlage.

De methode moet daarnaast een helder overzicht opleveren van de gevaren en waar of bij welke activiteiten ze spelen.

Het is nuttig als de RI&E-methode achtergrondinformatie geeft over de verschillende gevaren: "Wat houdt het gevaar in, waar kan ik het gevaar verwachten en eventueel waar kan ik meer informatie vinden".

Het heeft de voorkeur als de achtergrondinformatie gericht is op de branche waarin het bedrijf werkzaam is. Diverse branches hebben een eigen RI&E-instrument ontwikkeld. Het grote voordeel van deze instrumenten, is dat de vragen en de achtergrondinformatie zijn toegespitst op de branche. Een groot deel van de branche-methoden voldoet echter niet aan andere OHSAS-vereisten, zoals diepgang, risicobeoordeling en scope.

Diepgang

De diepgang van de identificatie van gevaren, risicobeoordelingen en risicobeheersing moet volgens OHSAS passend zijn. Dit kan, afhankelijk van de omstandigheden, variëren van eenvoudige beoordelingen tot complexe analyses. Volgens de Arbowet mag de RI&E globaal zijn en waar nodig verdiepend. De Arbowet noemt een aantal onderwerpen waarvoor een aanvullende (of verdiepende) inventarisatie verplicht is. Deze verdiepende inventarisaties moeten uitgevoerd worden als het onderwerp relevant is voor het bedrijf. Als er binnen een bedrijf bijvoorbeeld gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen, dan is een verdiepende inventarisatie gevaarlijke stoffen verplicht. Zijn er geen gevaarlijke stoffen, dan is dat uiteraard niet verplicht.

Aanvullende inventarisaties gelden voor de volgende onderwerpen:

- > Jeugdigen;
- > Zwangere werknemers;
- > Gevaarlijke stoffen in het algemeen;
- > Aanvullende registratie gevaarlijke stoffen;
- > Explosieveiligheidsdocument;
- > Kankerverwekkende of mutagene stoffen en kankerverwekkende processen;
- > Asbest;
- > Biologische agentia;
- > Thuiswerk met gevaarlijke stoffen;
- > Fysieke belasting;
- > Beeldschermwerk;
- > Geluid;
- > Trillingen;
- > Persoonlijke beschermingsmiddelen.

Veel bedrijven voeren eerst een globale RI&E uit, waarin de onderwerpen genoemd in bijlage 1 worden onderzocht. Op basis daarvan wordt bepaald welke nadere inventarisaties noodzakelijk zijn. Deze behoren direct te worden uitgevoerd, in de praktijk wordt dit vervolgens uitgesteld of zelfs helemaal niet uitgevoerd. De RI&E is echter pas volledig als alle verplichte nadere inventarisaties zijn uitgevoerd.

TIP:

Een RI&E is pas compleet en bruikbaar binnen OHSAS 18001 wanneer de verplichte nadere inventarisaties zijn uitgevoerd.

Wanneer een bedrijf de RI&E en alle relevante verdiepende inventarisaties heeft uitgevoerd, dan is voldaan aan het OHSAS criterium van 'voldoende passende' identificatie van gevaren, risicobeoordeling en risico-beheersing.

De meeste RI&E-methoden kunnen gebruikt worden voor de eerste globale beoordeling. Verdiepende onderzoeken zijn meestal niet meegenomen.

Het is aan te raden gebruik te maken van een RI&E-methode die duidelijk aangeeft wanneer een verdiepend onderzoek van toepassing is.

Risicobeoordeling

Van alle gevaren die voorkomen in een bedrijf moet bekeken worden of zij mogelijk een risico vormen en zo ja, hoe groot dat risico is. Pas als de grootte van de risico's bekend is, kan beslist worden welke risico's het eerst aangepakt zullen worden: prioritering.

Voor een goede beoordeling van het risico moet per gevaar beoordeeld worden wat de kans is dat het gevaar optreedt en hoe groot het effect zal zijn. Op basis van kans en effect kan een beoordeling gemaakt worden van het risico.

OHSAS laat bedrijven vrij in de manier waarop de risicobeoordeling wordt gemaakt, zolang kans en effect maar worden meegewogen bij de beoordeling. Wel moet de organisatie kunnen uitleggen waarom gekozen is voor een bepaalde beoordelingsmethode. Ook moet de organisatie, op grond van het eigen arbobeleid, bepalen wanneer een risico aanvaardbaar wordt gevonden.

In bijlage 3 is een voorbeeld van een beoordelingsmodel opgenomen (gebaseerd op Fine & Kinney).

TIP:

Wanneer gebruik gemaakt wordt van een RI&E-methode, dan moet deze methode:

- › onderscheid maken tussen gevaar en risico;
- › een risicobeoordeling maken;
- › een beoordelingsmethode bevatten waarin kans en effect zijn opgenomen in de risicobeoordeling;
- › alle begrippen zodanig zijn vastgelegd en gedefinieerd dat de risicobeoordeling 'reproduceerbaar' is.

Arbodoelstellingen en programma's

Op basis van de identificatie van gevaren en de risicobeoordeling stelt een organisatie specifieke arbodoelstellingen vast. Op grond van de arbodoelstellingen wordt een arboprogramma bepaald. Een programma bestaat uit een maatregel of een combinatie van maatregelen die samen leiden tot het behalen van de doelstelling.

Voorbeeld

Uit de identificatie van gevaren en de risicobeoordeling kan blijken dat productiemedewerkers blootgesteld worden aan een dagdosis geluid van 90 dB(A).

Wanneer het bedrijf in zijn **arbobeleid** heeft vastgesteld dat personeel niet blootgesteld mag worden aan schadelijk geluid, dan zou de volgende **arbodoelstelling** opgesteld kunnen worden:

De blootstelling aan geluid mag in de productie niet hoger zijn dan 80 dB(A).

Het **arboprogramma** voor dit onderwerp zou uit de volgende maatregelen kunnen bestaan:

- › de geluidsproductie van nieuw aan te schaffen machines mag niet hoger liggen dan 78 dB(A);
- › alle bestaande machines worden omkast;
- › het uitvoeren van de incidentele freeswerkzaamheden, gebeurt buiten werktijd (om het aantal blootgestelde medewerkers te beperken);
- › alle medewerkers krijgen beschikking over otoplastieken;
- › toegang tot de werkplaats zonder otoplastieken is niet toegestaan.

Doelstellingen moeten voor zover mogelijk 'SMART' geformuleerd te zijn (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realiseerbaar en Tijdgebonden).

Om de doelstellingen te halen, moet de organisatie programma's vaststellen, implementeren en bijhouden. Kenmerk van programma's is dat deze een beperkte looptijd hebben. In de programma's moet worden aangegeven wat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn van relevante personen en/of functies in de organisatie. Daarnaast moet in de programma's gesproken worden over beschikbare middelen en het tijdsbestek waarin de doelstellingen moeten worden gehaald.

Het formuleren van arbodoelstellingen is geen onderdeel van RI&E-methoden. Dit zal de organisatie zelf moeten doen op basis van het overzicht van gevaren en risico's dat de RI&E-methode wel geeft.

Maatregelen

Bij het verminderen van een bepaald risico zijn er soms meerdere manieren om een aanvaardbaar risico te krijgen. Het kan bijvoorbeeld mogelijk zijn om de blootstelling aan geluid te verminderen door een lawaaiige machine te omkassen of door iedereen gehoorbeschermingsmiddelen te geven. In een dergelijke situatie kan niet zonder meer gekozen worden voor de goedkoopste of voor de eenvoudigste oplossing. OHSAS geeft aan dat de volgende voorkeursvolgorde moet worden gehanteerd bij het vaststellen van beheersmaatregelen:

- 1 Eliminatie;
- 2 Substitutie;
- 3 Technische beheersmaatregelen;
- 4 Markering/waarschuwing en/of administratieve beheersmaatregelen;
- 5 Persoonlijke beschermingsmiddelen.

Er moet dus gekozen worden voor bronaanpak (eliminatie of substitutie) tenzij dit redelijkerwijs niet mogelijk is.

Het is een voordeel als de gehanteerde RI&E-methode een advies geeft over de te nemen maatregel. Nagegaan moet worden of hierbij rekening wordt gehouden met de hierboven genoemde voorkeursvolgorde. Ook moet, voor zover mogelijk, nagegaan worden of de gekozen maatregelen voldoende zijn om te komen tot een aanvaardbaar risico.

Samenvatting

De inventarisatie en evaluatie van arboaspecten moet een overzicht geven van de gevaren en risico's in een organisatie. Voor de gehanteerde methode gelden de volgende criteria:

- › De methode gaat in ieder geval in op de volgende onderwerpen:
 - Fysieke belasting;
 - Fysische belasting;
 - Machine veiligheid;
 - Psychosociale veiligheid;
 - Bijzondere situaties.
- › De methode geeft een helder overzicht van gevaren en risico's waarin zichtbaar is waar en bij welke activiteiten ze spelen;
- › De RI&E-methode geeft achtergrondinformatie;
- › Er is bij voorkeur sprake van branchespecifieke achtergrondinformatie;
- › De methode geeft aan wanneer een nader onderzoek noodzakelijk is;
- › De methode maakt onderscheid tussen gevaar en risico;
- › Met de methode wordt een risicobeoordeling gemaakt;
- › Kans en effect worden meegewogen bij de risicobeoordeling.

Voor de risicobeheersing gelden de volgende criteria:

- › De arbedoelstellingen moeten SMART geformuleerd zijn;
- › Er wordt gekozen voor maatregelen die het gevaar wegnemen (eliminatie). Wanneer dit niet gedaan wordt, wordt de keuze van maatregelen gemotiveerd.

3.3 Bestaande methoden

Bij het opstellen van de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten kan gebruik gemaakt worden van bestaande RI&E-instrumenten. Externe partijen (arbodiensten, adviesbureaus) hebben vaak een eigen RI&E-methode. Er zijn ook diverse methoden algemeen beschikbaar. Op www.rie.nl staan verschillende instrumenten, waarvan de meeste toegespitst zijn op een bepaalde branche. Daarnaast kunnen algemene instrumenten gebruikt worden, zoals de IMA methode of de MKB RI&E. In deze paragraaf worden laatstgenoemde methoden besproken.

IMA-methode

De IMA-methode wordt uitgegeven door Uitgeverij Kerckebosch en is opgesteld in samenwerking met drie arbodiensten. De methode kent twee uitgaven. IMA-A is bedoeld voor alle soorten bedrijven, IMA-K richt zich op kantoororganisaties.

De methode bestaat uit een boekwerk en een cd-rom. Indien gewenst kan de RI&E op de computer uitgevoerd worden. Op eenvoudige wijze wordt de gebruiker door het programma geleid.

Per vraag is uitgebreide achtergrondinformatie aanwezig en wordt verwezen naar de relevante wetteksten.

Voor de risicobeoordeling vult de gebruiker de volgende elementen van de formule in:

- › Aantal werknemers (getal);
- › Blootstellingsfrequentie (zeer zelden, jaarlijks, maandelijks, wekelijks, dagelijks, voortdurend);
- › Mogelijke effecten (meerdere doden, zeer ernstig/één dode, ernstig irreversibel effect, belangrijk letsel/reversibel, gering letsel/hinder);
- › Waarschijnlijkheid (zo goed als zeker, waarschijnlijk, zeer goed mogelijk, mogelijk, onwaarschijnlijk, praktisch onmogelijk, zo goed als ondenkbaar).

Het programma berekent vervolgens een risicoscore en deelt het risico in drie categorieën in (laag, midden, hoog).

Per vraag kan de gebruiker een omschrijving van het knelpunt en de geplande maatregel invullen.

Het programma kan een rapportage of een tabelmatig plan van aanpak genereren.

De IMA-methode is een degelijke en veel gebruikte methode. Een groot voordeel is dat de methode actueel gehouden wordt.

ASPECT	BEOORDELING
De methode gaat in ieder geval in op de volgende onderwerpen: > Fysieke belasting; > Fysische belasting; > Machine veiligheid; > Psychosociale veiligheid; > Bijzondere situaties.	Ja
De methode geeft een helder overzicht van de gevaren en risico's waarin zichtbaar is waar en bij welke activiteiten ze spelen.	Ja. Er is een standaardrapportage mogelijk in de vorm van een tekstdocument en in de vorm van een tabel.
De RI&E-methode geeft achtergrondinformatie;	Ja. Er is uitgebreide informatie over de vragen die gesteld worden, de bijbehorende wet- en regelgeving en de mogelijke beheersmaatregelen.
Er is bij voorkeur sprake van branchespecifieke informatie;	Nee. Deze methode is niet toegespitst op één bepaalde branche, hoewel er wel een versie bestaat voor kantoororganisaties.
De methode geeft aan wanneer een nader onderzoek noodzakelijk is;	Ja (voor de goede lezer)
De methode maakt onderscheid tussen gevaar en risico;	Ja
Met de methode wordt een risicobeoordeling gemaakt;	Ja, op basis van aantal werknemers, blootstellingsfrequentie, mogelijke effecten en waarschijnlijkheid wordt het risico ingedeeld in drie categorieën (laag, middel, hoog)
Kans en effect worden meegewogen bij de risicobeoordeling.	Ja, in 7 (kans) en 6 (effect) categorieën
Er worden mogelijke maatregelen gegeven	Ja
Bij het geven van advies wordt de voorkeursvolgorde vermeld	Ja

Hieruit blijkt dat de IMA-methode in principe gebruikt kan worden voor de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten. Branchespecifieke informatie zal uit andere bronnen moeten worden gehaald.

MKB RI&E

De MKB RI&E is een digitale methode om de RI&E op te stellen. Het instrument is gratis down te laden via www.rie.nl.

Deze methode is specifiek gericht op bedrijven tot 50 werknemers. Op een eenvoudige wijze wordt de gebruiker door een aantal vragen geleid. Per vraag is summier achtergrond informatie aanwezig.

ASPECT	BEOORDELING
De methode gaat in ieder geval in op de volgende onderwerpen: Fysische belasting; Fysische belasting; Machine veiligheid; Psychosociale veiligheid; Bijzondere situaties.	Ja
De methode geeft een helder overzicht van de gevaren en risico's waarin zichtbaar is waar en bij welke activiteiten ze spelen.	Ja, in de vorm van een tabelmatig plan van aanpak.
De RI&E-methode geeft achtergrondinformatie;	Ja, summier
Er is bij voorkeur sprake branchespecifieke informatie;	Nee
De methode geeft aan wanneer een nader onderzoek noodzakelijk is;	Nee
De methode maakt onderscheid tussen gevaar en risico;	Ja
Met de methode wordt een risicobeoordeling gemaakt;	Ja, de gebruiker deelt de risico's zelf in, in hoog/midden/laag. In de help-functie wordt een beoordelingsmethode uitgelegd waarin kans (groot/klein) en effect (groot/klein) het risico bepalen (laag/hoog/midden).
Kans en effect worden meegewogen bij de risicobeoordeling.	Ja (als de gebruiker de methode volgt die in de help-functie wordt uitgelegd)
Er worden mogelijke maatregelen gegeven	Nee
Bij het geven van advies wordt de voorkeursvolgorde vermeld	Nee

Ook de MKB RI&E is in principe bruikbaar. Er is wel achtergrondkennis nodig om te kunnen herkennen wanneer een verdiepende inventarisatie noodzakelijk is. Ook voor het juist beoordelen van risico en voor het kiezen van goede maatregelen is gedegen kennis van zaken nodig.

HOOFDSTUK 4

Proces van de inventarisatie van gevaren en risico's

Nadat de organisatie een methode heeft gekozen om de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten uit te voeren, moet zij nadenken over de manier waarop de uitvoering plaatsvindt. Het doel is om de inventarisatie en evaluatie efficiënt uit te voeren en om tijdens de uitvoering betrokkenheid en draagvlak van de werknemers te krijgen. Draagvlak vormt de basis voor vervolgacties.

OHSAS vereist dat in een procedure is vastgelegd hoe de medewerkers bij de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten worden betrokken.

4.1 Betrokkenen

Uitvoerder

OHSAS geeft aan dat de organisatie moet vaststellen wat de vereisten (opleiding en bekwaamheid) zijn van degene die de identificatie van gevaren, risicobeoordeling en risicobeheersing uitvoert. Daarnaast geeft OHSAS aan dat de taken en bevoegdheden van die persoon moeten zijn vastgelegd. Wat de vereisten, de taken en de bevoegdheden zijn, ligt niet vast in OHSAS en mag de organisatie zelf bepalen.

De organisatie moet kiezen of gebruik gemaakt wordt van eigen personeel of dat de uitvoering wordt uitbesteed aan derden, bijvoorbeeld een arbodienst of adviesbureau. Er kleven voor- en nadelen aan beide opties (+ en – in onderstaand overzicht). Vanzelfsprekend kan ook gekozen worden voor gezamenlijke uitvoer van de inventarisatie en evaluatie.

Door eigen personeel uitvoeren:

- + Dit zorgt voor meer draagvlak onder het personeel;
- + Hierbij wordt gebruik gemaakt van de kennis over het bedrijf en het proces dat aanwezig is;
- Er kan in sommige gevallen onvoldoende kennis over arbo zijn;
- Door bedrijfsblindheid kunnen sommige knelpunten gemist worden;
- Collega's kunnen moeite hebben om bij eigen mensen hun ideeën of knelpunten uit te leggen;
- Er kan onvoldoende tijd voor de uitvoering zijn (productie gaat voor);
- Als de uitvoerder geen geregistreerde kerndeskundige is, is toetsing meestal noodzakelijk.

Door derden uitvoeren:

- + Kennis over arbo (inclusief RI&E methoden) is voldoende aanwezig;
- + De uitvoerder heeft voldoende tijd voor de uitvoering;
- + Personeel voelt zich vrijer om te praten over knelpunten;
- + De uitvoerder zal meestal een geregistreerde kerndeskundige zijn, waardoor toetsing niet nodig is;
- Er is soms onvoldoende kennis over de branche en/of het bedrijf;
- Er wordt geen of minder draagvlak gecreëerd onder medewerkers.

Overigens is een werkgever conform de Arbowet verplicht om zich bij de uitvoering van het arbobeleid te laten bijstaan door één of meer deskundige werknemers. Deze werknemers worden doorgaans preventie-medewerker genoemd. Eén van de taken van de preventiemedewerker is het meewerken aan het verrichten en opstellen van de RI&E. Deze preventiemedewerker hoeft de RI&E dus niet zelf uit te voeren, maar moet er wel bij betrokken zijn.

Ook vanuit de OHSAS-visie is het aan te raden de preventiemedewerker(s) te betrekken. De preventiemedewerker kent veelal de risico's van het bedrijf. Het betrekken van de preventiemedewerker(s) zorgt voor draagvlak onder het personeel.

Ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging

Het is aan te raden de OR of PVT op verschillende momenten te betrekken bij de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten, namelijk:

- > bij het bepalen van de uitvoeringsmethode;
- > bij de uitvoering;
- > bij het beoordelen van het eindresultaat;
- > bij de uitvoering van maatregelen en de evaluatie hiervan.

Binnen de OR of PVT is doorgaans veel kennis aanwezig van (de arbeidsomstandigheden in) het bedrijf. Men weet ook vaak wat er leeft onder de werknemers en waar werknemers knelpunten ervaren. Het betrekken van OR- of PVT-leden bij de inventarisatie en evaluatie draagt ook bij aan het vergroten van het draagvlak.

N.B. In de Wet op de Ondernemingsraad is opgenomen dat de OR of PVT instemmingsrecht heeft ten aanzien van de RI&E, **inclusief** het plan van aanpak. Dit betreft niet alleen het eindresultaat, maar ook de gehanteerde methode. Bij het ontbreken van een OR of PVT heeft een personeelsvergadering adviesrecht over de RI&E.

Werknemers

Naast de medewerking van de OR of PVT is het aan te bevelen ook andere werknemers te betrekken. Werknemers weten als geen ander welke gevaren er op de werkplek zijn en wat de mogelijkheden zouden zijn om risico's te beperken. Daarnaast zorgt het betrekken van medewerkers voor een groter draagvlak voor het uitvoeren van maatregelen.

4.2 Input

Vaak is er in de organisatie al voor de uitvoering van de inventarisatie en evaluatie informatie over gevaren en risico's aanwezig. Te denken valt aan notulen van werkoverleg, rapporten van arbo-onderzoeken, ongevalsregisters et cetera. Het is belangrijk deze informatie mee te nemen in verband met de efficiëntie (geen dingen dubbel doen), maar ook voor het draagvlak. Wanneer werknemers tijdens werkoverleg zaken hebben aangegeven die niet terug komen in de inventarisatie en evaluatie, dan motiveert dat niet om mee te helpen aan de uitvoering ervan of een volgende keer input te leveren aan het werkoverleg of ongevals-registraties in te vullen.

OHSAS 18002 (2000) geeft een lijst met kenmerkende input:

- › wettelijke en andere eisen;
- › arbobeleid;
- › registraties van incidenten en ongevallen;
- › afwijkingen;
- › resultaten van arbomanagementsysteemaudits;
- › communicatie van werknemers en andere belanghebbende partijen;
- › informatie uit overleg met werknemers over arbeidsomstandigheden, beoordeling en verbetering van de werkplek;
- › informatie over de beste werkwijzen, kenmerkende gevaren voor de organisatie, incidenten en ongevallen die zich in vergelijkbare organisaties hebben voorgedaan;
- › informatie over faciliteiten, processen en activiteiten van de organisatie, waaronder:
 - details van procedures voor beheersing van veranderingen;
 - plattegronden van locaties;
 - stroomschema's van processen;
 - inventaris van gevaarlijke stoffen (grondstoffen, chemicaliën, afval, producten, bijproducten);
 - toxicologie en andere arbogegevens;
 - door monitoring verkregen gegevens;
 - gegevens over omstandigheden op de werkplek.

Ook gegevens over ziekteverzuim (verzuimanalyse) en mogelijke beroepsziekten kunnen een goede input vormen voor de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten.

Aan te raden is om in de rapportage van de inventarisatie en evaluatie een overzicht op te (laten) nemen van gebruikte informatie. Aan de hand daarvan is het eenvoudig om na te gaan of alle benodigde input gebruikt is.

4.3 Insteek

Het is van belang dat alle activiteiten en bedrijfsonderdelen die vallen onder OHSAS meegenomen worden in de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten. Daarnaast moet de uitvoering behapbaar blijven en zo efficiënt mogelijk plaatsvinden.

Aangeraden wordt om voor de uitvoering van de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten logische clusters te onderscheiden. Binnen een cluster is sprake van soortgelijke werkzaamheden en soortgelijke omstandigheden. Voor elk cluster wordt de inventarisatie en evaluatiemethode ingevuld. Aan het eind kunnen alle bevindingen samengevoegd of samengevat worden.

In veel gevallen kan het organogram van een organisatie gebruikt worden bij de indeling in clusters. Afdelingen of divisies vormen vaak een cluster van soortgelijke werkzaamheden en soortgelijke arbeidsomstandigheden (bijvoorbeeld de montage afdeling, het magazijn, het kantoor etc.). In sommige organisaties kan het handiger zijn om onderscheid te maken in functies (bijvoorbeeld alle accountants of alle metselaars).

PRAKTIJKVOORBEELD MAGAZIJN

Een zelfstandig bedrijfsonderdeel is verantwoordelijk voor de opslag en verzending van producten. De producten worden in bulk aangeleverd, opgeslagen in het magazijn en vervolgens ingepakt voor verzending aan particulieren en detailhandel.

Voor de uitvoering van de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten is een werkgroep opgericht die bestaat uit een (externe) arbeidshygiënist, de vaste (externe) bedrijfsarts, de bedrijfsmaatschappelijk werker, de veiligheidskundige (van het moederbedrijf), een externe A&O-er en de arbocoördinator. Er zal gebruik gemaakt worden van de RI&E-methode van de arbodienst.

In overleg met de OR zijn de volgende stappen gevolgd:

- 1 Startbijeenkomst met de directie en alle leidinggevenden. In deze bijeenkomst wordt uitgelegd hoe het project wordt uitgevoerd en wat er van de verschillende personen verwacht wordt en verwacht mag worden.
- 2 Verzamelen van ongevalsformulieren, verzuimcijfers, verzuimanalyses onder andere met ziekte-oorzaken, rapportages van arbo-onderzoeken, correspondentie van de arbeidsinspectie.
- 3 De bedrijfsarts en de bedrijfsmaatschappelijk werker maken elk op grond van de spreekuurgegevens een (niet persoonsgebonden) samenvatting van arbeidsgebonden problemen waar werknemers van dit bedrijfsonderdeel mee te maken hebben.
- 4 De arbeidshygiënist houdt interviews met de directie, twee OR-leden, alle leidinggevenden.
- 5 De arbeidshygiënist, veiligheidskundige en arbocoördinator maken een rondgang door het hele bedrijf.
- 6 Er worden groepsgesprekken gehouden door de bedrijfsmaatschappelijk werker en de A&O-er met alle werknemers. In andere bedrijfsonderdelen is gekozen voor interviews per e-mail, maar daar is in dit geval van afgeweken, omdat de werknemers van het magazijn geen toegang hebben tot e-mail en bovendien geen sterke lees- en schrijfvaardigheden hebben.
- 7 Alle bevindingen worden door de werkgroep in een rapport gezet.
- 8 De directie, de arbocoördinator en afgevaardigden van de OR maken samen een plan van aanpak, waarbij arbodoelstellingen en het arbobeleid van de organisatie worden gebruikt bij het vaststellen van maatregelen.

PRAKTIJKVOORBEELD THUISZORGORGANISATIE

Een thuiszorgorganisatie zorgt voor de verpleging van patiënten aan huis. Dit bestaat uit medische verzorging (verpleegkundigen) en huishoudelijke taken (alfahulp). De uitvoering van de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten wordt uitgevoerd door de arbocoördinator van de organisatie. Hiervoor gebruikt zij de Zorg-RI&E, waarvoor zij ook een cursus heeft gevolgd.

In overleg met de OR zijn de volgende stappen gevolgd:

- 1 De arbocoördinator schrijft een bericht voor het personeelsblad waarin aangekondigd wordt dat de inventarisatie en evaluatie wordt uitgevoerd en waarin de werkwijze wordt toegelicht.
- 2 De arbocoördinator verzamelt de ongevalsformulieren, arboprotocolen, verzuimcijfers, rapportages van arbo onderzoeken en correspondentie van de arbeidsinspectie.
- 3 Voor de uitvoering wordt onderscheid gemaakt in een beleidsgedeelte, een kantoordeel, de alfahulp en de verpleegkundigen.
- 4 De arbeidshygiënist houdt interviews met de directie, een OR-lid die werkzaam is als alfahulp, een OR-lid die verpleegkundige is, een leidinggevende van kantoor, een leidinggevende van de alfahulp en een leidinggevende van de verpleegkundigen.
- 5 Alle medewerkers krijgen op hun thuisadres een vragenlijst met het verzoek die terug te sturen.
- 6 De arbocoördinator maakt samen met een medewerker van de arbodienst een rondgang door het hoofdgebouw en bezoekt drie adressen waar medewerkers aan het werk zijn.
- 7 De arbocoördinator maakt de RI&E aan de hand van de Zorg-RI&E en op grond van alle verzamelde informatie.
- 8 Het rapport wordt besproken met de OR, de directie en de leidinggevenden. In deze bijeenkomst wordt een plan van aanpak opgezet.
- 9 Het rapport wordt ter toetsing aangeboden aan de arbodienst.
- 10 In de nieuwsbrief worden de bevindingen van de RI&E besproken en wordt aangegeven welke activiteiten worden opgestart naar aanleiding van de RI&E.

HOOFDSTUK 5

Borging

De inventarisatie en evaluatie van arboaspecten is een onderdeel van het arbomanagementsysteem. Als er naar aanleiding van de inventarisatie en evaluatie geen acties worden genomen binnen het bedrijf, heeft het geen waarde. Weten waar de risico's zitten, is alleen nuttig als die risico's vervolgens worden aangepakt. Betere arbeidsomstandigheden kunnen alleen worden bereikt als vervolgens gecontroleerd wordt of de maatregelen het risico hebben weggehaald of verminderd. Daarnaast moeten risico's van nieuwe activiteiten ook worden geïdentificeerd en aangepakt.

Met behulp van procedures kan de inventarisatie en evaluatie actueel worden gehouden en kan de opvolging vastgelegd worden.

De volgende aspecten moeten in ieder geval opgenomen worden in een procedure:

- › Het plaatsvinden van de identificatie van gevaren, risicobeoordelingen en risicobeheersing. Middels een procedure moet geborgd worden dat dit periodiek gebeurt, zowel voor de eigen activiteiten als voor activiteiten van ingehuurd personeel en/of derden.
- › Het plaatsvinden van de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten voorafgaand aan wijzigingen en geplande wijzigingen in de organisatie, haar activiteiten en/of haar producten. Gedacht kan worden aan nieuwbouw, verbouw, inkoop van materialen, nieuwe activiteiten, onderhoudsactiviteiten, et cetera. Door de inventarisatie en evaluatie van arboaspecten vooraf uit te voeren, kunnen sommige risico's voorkomen worden.
- › De wijze waarop de daadwerkelijke uitvoering van de identificatie van gevaren, risicobeoordelingen en risicobeheersing plaatsvindt. In deze procedure wordt vastgelegd hoe de inventarisatie en evaluatie wordt uitgevoerd, door wie en op welke wijze.
- › De opvolging van de identificatie van gevaren, risicobeoordelingen en risicobeheersing. Procedureel moet worden vastgelegd hoe maatregelen worden gekozen, geïmplementeerd en opgevolgd.

Het heeft de voorkeur om één procedure op te stellen, waarin alle bovengenoemde aspecten worden geborgd.

Bijlage 1

Gebruikte literatuur

OHSAS 18001 Eisen, NNI 2007.

OHSAS 18002 Arbomanagementsystemen – Richtlijnen voor de implementatie van OHSAS 18001, NNI december 2000

Certificatiesysteem arbomanagementsystemen volgens OHSAS 18001, SCCM november 2007

Arbowet 1998 en Arbeidsomstandighedenbesluit, geldende regelgeving november 2007

Gouwens R., Kenkhuis C. Praktijkgids Arbomanagementsystemen, werken met OHSAS 18001, NEN juni 2003

Paul J. Arbo-Informatieblad Arbo- en verzuimbeleid, Sdu Uitgevers 2007

Bijlage 2

Onderwerpen RI&E

Deze lijst is gebaseerd op Arbo-Informatieblad 1 Arbo- en verzuimbeleid (Sdu Uitgevers bv, 2007).

Arbozorg en organisatie van de arbeid

- › Arbobeleid
- › Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden
- › Samenwerking en overleg
- › Organisatie deskundige bijstand
- › Toegang van werknemers tot een arbodeskundige
- › Plan van aanpak
- › Voorlichting en onderricht
- › Toezicht door leidinggevenden
- › Gedrag van werknemers
- › Arbeidsgezondheidskundig onderzoek
- › Bijzondere categorieën werknemers (zoals uitzendkrachten, stagiairs, jeugdigen, zwangeren en thuiswerkers)
- › Opdrachtgever, ontwerper of uitvoerende partij bouwwerk

Psychosociale arbeidsbelasting

- › Agressie en geweld
- › Seksuele intimidatie
- › Pesten
- › Werkdruk
- › Stress

Bedrijfshulpverlening

- › Bedrijfshulpverleners
- › BHV-organisatie
- › Oefening

Inrichting arbeidsplaatsen

- › Algemene aspecten zoals orde en netheid, onderhoud, controle en keuring
- › Voorzieningen in noodsituaties zoals blusmiddelen, vluchtwegen en nooduitgangen
- › Inrichtingseisen zoals eisen voor werkruimten, bewegingsruimte en werken op hoogte
- › Pauzeruimten en andere voorzieningen zoals kleedruimte, wasruimte en doucheruimte

Gevaarlijke stoffen en biologische agentia

- › Gevaarlijke stoffen, waaronder de aanwezigheid; de informatie door onder meer veiligheidsinformatiebladen, gevarenetiketten en beoordeling blootstelling; de beperking van de blootstelling conform arbeidshygiënische strategie; opslag en werken in besloten ruimten
- › Biologische agentia

Fysieke belasting

- › Leveren van kracht zoals tillen, duwen, trekken, vasthouden, ondersteunen en dragen
- › Werkhouding zoals ongunstige lichaamshoudingen, statische lichaamshoudingen, staan en zitten
- › Bewegingen zoals lopen, repeterende bewegingen en plotselinge bewegingen
- › Maatregelen om fysieke belasting te beperken conform arbeidshygiënische strategie
- › Beeldschermwerk en zittend kantoorwerk

Fysische factoren

- › Klimaat
- › Verlichting
- › Geluid, zowel schadelijk geluid als hinderlijk geluid
- › Straling, zowel ioniserende, niet-ioniserende als uv-straling
- › Werken onder overdruk
- › Trillingen, zowel hand-armtrillingen als lichaamstrillingen

Arbeidsmiddelen en specifieke werkzaamheden

- › CE-markering
- › Beveiligingen/veiligheidsvoorzieningen/noodstopvoorzieningen
- › Onderhoud en keuring arbeidsmiddelen
- › Bevoegdheid gebruik arbeidsmiddelen
- › Hijs- en hefwerktuigen
- › Transportmiddelen

Persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheids- en gezondheidssignalering

- › Persoonlijke beschermingsmiddelen, waaronder noodzaak, keuze, beschikbaarheid en gebruik
- › Veiligheids- en gezondheidssignalering, waaronder aanwezigheid en leesbaarheid

Werk- en rusttijden

- › Ploegendienst
- › Werk- en rusttijden in de praktijk

Bijlage 3

Risicoclassificatie gebaseerd op Fine en Kinney

In het risicobeoordelingsmodel van Fine en Kinney wordt het risico voor elk gevaar berekend volgens de volgende formule:

$$R = W \times B \times E$$

R Risico-index

W Waarschijnlijkheidsfactor: de kans dat een risico zich voordoet

B Blootstellingsfactor: de blootstellingsduur aan het risico

E Ernst of effect: de mogelijke schade of de mogelijke gevolgen die optreden op het moment dat het risico zich voordoet

Alle factoren zijn ingedeeld in categorieën. In onderstaande tabel zijn deze weergegeven.

Waarschijnlijkheid

OMSCHRIJVING	WAARDE VOOR W
Te verwachten, bijna zeker	10
Zeer goed mogelijk	6
Ongewoon, maar mogelijk	3
Enkel mogelijk als grensgeval	1
Denkbaar, maar zeer onwaarschijnlijk	0,5
Vrijwel onmogelijk	0,2
Bijna niet denkbaar	0,1

Blootstelling

OMSCHRIJVING	WAARDE VOOR B
Voortdurend	10
Dagelijks	6
Wekelijks	3
Maandelijks	2
Zelden (enkele keren per jaar)	1
Zeer zelden (jaarlijks)	0,5

Ernst of effect

OMSCHRIJVING	WAARDE VOOR E
Catastrofe (meerdere doden)	100
Ramp (enkele doden)	40
Zeer ernstig (1 dode)	15
Zeer ernstig (blijvend letsel)	10
Aanzienlijk (meer dan 30 dagen verlet)	7
Belangrijk (1 dag verlet)	3
Gering (letsel zonder verlet)	1

Voor de betekenis van de verkregen risico-index kan onderstaand tabel worden gehanteerd. Het bedrijf moet dit echter in het arbobeleid bewust vaststellen: wat is voor ons bedrijf aanvaardbaar, wat moet direct opgelost worden, et cetera.

RISICO-INDEX	OMSCHRIJVING	CONSEQUENTIE
$R \leq 20$	Zeer beperkt risico	Aanvaardbaar
$20 < R \leq 70$	Risico mogelijk	Aandacht vereist
$70 < R \leq 200$	Belangrijk risico	Verbetering vereist
$200 < R \leq 400$	Hoog risico	Directe verbetering vereist
> 400	Zeer hoog risico	Werkzaamheden stoppen

Voor meer informatie:

SCCM

Postbus 13507, 2501 EM Den Haag

Tel. 070 – 362 39 81

info@sccm.nl

www.sccm.nl